N° 52.

Warszawa

$\frac{16}{28}$ grudnia 1867 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy Nowy Świat Nr. 28.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

Od Redakcji. Ze względu na zmianę warunków wydawnictwa i przesyłki pisma, redakcja ustanawia prenumeratę Ekonomisty z Merkurym na rok 1868, jak następuje:

		kwartalnie	*półrocznie*	*rocznie*
W Warszawie	rubli	1,75	3,50	7
Na prowincji i w Cesarstwie .	„	2	4	8

Nadmienia przytém, że nadsyłając opłatę wprost do redakcji (Nowy-Świat 28), albo do księgarni Gebethnera i Wolffa, unika się dopłaty za koperty; w urzędach zaś pocztowych dopłata na ten cel wynosi kop. 25 kwartalnie, czyli rub. 1 rocznie.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Dwa przeciwne wpływy utrzymują w równowadze interesa na wielkich giełdach zachodnich: z jednéj strony obfitość złota, z drugiéj—ciągła, a nawet wzmagająca się niepewność położenia politycznego. Ta ostatnia okoliczność bez pierwszéj byłaby sprowadziła znakomite ogólne obniżenie kursów; tymczasem zjawiska tego nie widzimy. Renta francuska nawet po odcięciu kuponu trzyma się około 69. A jeżeli spadły konsole angielskie (82⅝) i renta włoska (45,20), to z powodów miejscowych: Anglja silnie zaniepokojona, ruchami Fenienów, tak iż jest mowa o *Alien-Bill*'u czyli o wydaleniu cudzoziemców z kraju, — co byłoby wymierzone przeciwko przybyszom amerykańskim. Zapewne do téj ostateczności nie przyjdzie, położenie jednak nie jest bez trudności. Włochy przechodzą krytyczną chwilę: ministerstwo Menabrea, postawione w alternatywie przyjęcia programu stronnictwa narodowego albo zamachu stanu, cofnęło się; król zaś, nie decydując się na żadną z tych ostateczności, tegoż Menabrea powołał do utworzenia nowego gabinetu. Jeżeli celem takich rokowań jest zyskanie czasu, to może najlepsza dziś dla Włoch polityka, inaczéj możeby się ponowiła wyprawa francuska do Rzymu.

Oświadczenie marszałka Niel'a w Izbie prawodawczéj, że na wiosnę cała armja mieć będzie karabiny Chassepot, że arsenały, magazyny i twierdze są w zupełnym komplecie, że „lepsza *wojna* niż długo trwający *niepokój*,"—oświadczenie to nie dowodzi wiary w *pokój*, i bezwątpienia sprawiło wrażenie nie w saméj Izbie i nie w saméj Francji.

Przy ciągłych i wzrastających obawach kapitały trzymają się w rezerwie: fundusz metaliczny banku francuskiego już przeszedł miljard!

Świetność stanu ekonomicznego i finansowego Austrji przechodzi wszelkie oczekiwania: wpływy z podatków pośrednich i bezpośrednich przewyższają zamierzenia budżetowe; dochody dróg żelaznych wynoszą więcéj niż poręczone przez rząd 5%, a zatém nietylko że uwalniają skarb od wydatku, ale nadto dają w części zwroty poprzednich dopłat. Układ finansowy z Węgrami został ratyfikowany.

Pożyczka węgierska przeznaczona na drogi żelazne, bardzo przychylnie uważana w Wiedniu, Frankfurcie i Paryżu, ma być otwarta z początkiem roku przyszłego. Szybki i regularny dowóz do Francji płodów rolniczych węgierskich będzie nowém źródłem pomyślności dla obu krajów. Dowóz bydła węgierskiego na targ londyński może się stać niemniéj ważném następstwem zamierzonego urządzenia komunikacji.

Kursa giełdy warszawskiéj co do niektórych papierów nieco się podniosły: listy zastawne 80⅓, listy likwidacyjne 57⅓; szczególnie zaś wysoko stoją premjowe pożyczki ruskie: pierwsza 119, druga 112½. W wexlach zagranicznych obrót bardzo mały, kupowano prawie wyłącznie na Berlin (114,8%).

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 20—26 grudnia

	Stopa %	RÓWNIA (pari)	Piątek 20 grud.	Sobota 21	Poniedz. 23	Wtorek 24	Środa 25 święto	Czwar. 26 święto	Stosunek do równi na 100
			R	u	b	l	e		
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 150. 500)	4	100	71	.	71	.	.	.	71
Bilety Skarbu Kr. Pol.	4,32	100	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	101,50	.	.	.	.	.	135½
Cert. ban. na obl. cz. *A* (z.300) z kup	5	45	50,75	.	.	.	.	.	112⅔
„ „ „ *B* (z.200)	0	30	27	.	.	.	.	.	90
	5	30	33	.	.	.	.	.	110
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy)	0	100	*56	.	.	.	.	.	*56
Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	57,67	57,67	57,75	57,50	.	.	57½
kupon	.	.	.	.	.	0,26⅔	.	.	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)	5	100	*71,25	.	.	.	.	.	*71¼
6-ta pożyczka	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	.	117,75	117,50	.	.	.	117½
„ „ z 1866 r.	5	.	.	.	112	.	.	.	112
Metaliki (300) lutowe	4	100	100	100	100	100	.	.	100
Metaliki (300) sierpniowe	4	100	100	100	100	100	.	.	100
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	77	.	.	.	.	.	77
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000)	4	100	80	80	80,25	80,33	.	.	80⅓
„ „ „ ser. 2	4	100	69	69	68,83	68,83	.	.	68⅚
kupon	.	.	.	.	.	0,02²/₉	.	.	.
Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	.	67,75	.	67,50	.	.	112½
„ „ W-B. (100. 150)	4	100	54,50	55	55	55	.	.	55
„ „ Teresp. (100)	5	100	80	80	80	80	.	.	80
„ „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	*78,50	.	.	*78½
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	.	.	.	*111	.	.	*88⅘
Obligacje „ „	4½	100	.	.	.	.	.	.	.
2. Wexle.									
Berlin (Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	106,50	106,65	106,50	106,80	.	.	115
Gdańsk (100) „	.	92,857	106,35	.	.	.	.	.	.
Hamburg (M. B. 300) „	.	140,855	*162,30	..	.	.	.	.	*115¼
Londyn (Ł. 1) 3 „	.	6,304	7,29	.	7,29	.	.	.	115¾
Paryż (Fran. 300) 2 „	.	75,214	.	87,22½	.	.	.	.	115⁹/₁₀
Wiedeń (Gul. 150) „	.	92,857	.	.	.	*89,85	.	.	*96¾
Petersburg (Rub. 100) 1 „	.	100	98,75	.	.	.	.	.	98¾
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	5,96	.	.	5,96	.	.	115⅗
Napoleondor	.	5	.	.	.	5,80	.	.	116
Dukat holenderski	.	3	3,42½	.	.	3,42½	.	.	114
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.857	.	.	.	1,08½	.	.	116⁶/₇
Gulden austrjacki (papierowy)	.	0,62.906	.	.	.	0,61	.	.	97

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Petersburg.	Londyn.	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Amsterd
bankowa:	6%	7	2	2½	4	4	2½	3½
giełdowa:	—	8 (9)	1 (1½)	1¾ (2¼)	4	2¾	1¾ (2)	3½

CENY TARGOWE W MIASTACH KRÓL. POLS.,

za m. styczeń 1867.

(*w rublach*).

		Średnie ceny w miastach gubernij										W ogóle oprócz Warszawy	W Warszawie
		Warszawskiéj	Kaliskiéj	Petrokowskiéj	Radomskiej	Kieleckiéj	Lubelskiéj	Siedleckiéj	Płockiéj	Łomżyńskiéj	Suwałkskiéj		
Robotnik pieszy		0,41	0,33	0,39	0,36	0,35	0,37	0,38½	0,43	0,35	0,38½	0,37½	.
Robotnik 1-konny		1,20	1,01	1,14	0,97	0,92	0,84	0,87	1,29	1,08	1,07	1,04	.
Robotnik 2-konny		1,87	1,99	1,98	1,56	1,63	1,30	1,44	2,22	1,69	1,65½	1,73½	.
Koń mierny		60,62½	52,50	61,66	47,61	54,19	42,07	44,25	59,35	46,37	31,50	50,00	.
Wół „		42,10	31,44	38,43	32,00	31,88	31,92	33,76	35,58	36,60	25,35⅓	33,90½	48,83
Owca zwycz. lub skop		3,50	2,58	2,75	3,06	2,95	2,14	2,58	3,01	2,35	2,40	2,73¼	.
Wieprz		29,75	25,00	29,19	30,72	25,35	28,62	29,81	27,47	28,55	22,70	27,71½	27,49
Zboże Pszenica	*czetw.*	11,35	11,99	11,69	10,03	10,43	8,85	10,06	10,98	10,52	10,47	10,63¾	.
Zboże Żyto	„	7,38	7,76	7,41	6,45	7,15	6,03	6,72	6,63	6,65	6,29	6,84¾	.
Zboże Jęczmień	„	6,44	6,33	6,76	5,62	6,17	5,20	6,06	5,79	5,54	5,16	5,90¾	.
Zboże Owies	„	4,27	4,08	3,96	3,36	3,90	3,32	4,04	4,23	4,22	4,04	3,94¼	.
Kartofle	„	2,54½	1,77	2,11	1,68	1,51	2,26	2,31	2,01	1,92	2,19	2,03	.
Mąka pszenna celna	„	13,07	13,23	12,25	11,61	12,00	9,75	11,35	11,83	12,06	12,85	12,00	.
Mąka „ zwyczajna	„	10,43	11,18	8,43	7,68	8,50	6,80	9,74	8,70	9,87	10,97	9,23	.
Mąka żytnia pytlowa	„	8,35	8,45	7,59	7,09	8,08	7,14	8,02	7,81	8,07	7,65	7,82½	.
Mąka „ razowa	„	7,48¾	7,89	6,98	6,00	6,09	5,60	6,75	6,81	7,03	6,03	6,66½	.
Chleb pytlowy	*funt*	0,03	0,02¾	0,03	0,02½	0,02½	0,02	0,02½	0,02½	0,02¾	0,02½	0,02½	.
Chleb razowy	„	0,02½	0,01¾	0,02¼	0,02	0,01½	0,01½	0,01¾	0,01¾	0,01¾	0,01½	0,01¾	.
Mięso wołowe	„	0,06½	0,06¼	0,06½	0,05½	0,05¼	0,04¾	0,05½	0,06½	0,05½	0,05½	0,05¾	.
Masło solone	„	0,27	0,27	0,28	0,22½	0,23	0,22	0,24	0,25	0.25½	0,24½	0,24¾	0,25½
Łój	*pud*	6,06	4,63	5,25	3,15	5,60	6,08	4,67	5,39	5,35	7,09	5,52¾	.
Wełna celna	„	.	30,00	30,00	23,87	.	20,00	19,22	21,00	.	16.60	22,95½	.
Wódka 78°	*wiadro*	4,62	4,31	4,56	4,33	4,53	4,53	4,58	4,76	4,61	4,32½	4,51½	3,81
Drzewo opałowe twarde	*sąż. kub.*	6,60	11,60	6,08	3,42½	4,26	4,37	5,38	6,95	5,27	7,44	6,13¾	10,00
Drzewo opałowe miękkie	„	5,74	9,43	5,48	2,98	3,44	3,51	4,78	5,74	4,19	5,11	5,04	.
Siano	*pud*	0,37	0,36	0,41	0,34	0,38	0,27	0,28	0,39	0,39	0,33½	0,35¼	0,38
Słoma	„	0,26	0,28	0,31	0,20½	0,26	0,16	0,16½	0,25	0,25	0,20½	0,23½	0,24

BILANSE BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO,

w d. 19/20 grudnia 1867 r.

STAN CZYNNY

	B. francuski.	B. angielski
	franków	
Fundusz metalic[illegible].....	1.009 641700	548.517725
Portfel	503.651443	430.468875 (Portfel i Zaliczenia razem)
Zaliczenia na złoto i rozm.	38.456646	
Pożyczki na zast. pap. publ. akcij, oblig. i in.	87.191900	325.480075
Dług skarbu i inne wart.	157.249753	375.000000
	[illegible]91442	1.679.466675

STAN BIERNY

	B. francuski.	B. angielski.
	franków	
Bilety w obiegu	1.118.475475	572.215500
Przekazy z term. kilkod.	34.095644	13.773850
Rachunki bieżące prywatne	427.322664	475.012125
Rachunki bieżące skarbowe	32.041075	178.658000
Kapitał zakładowy	182.500000	363.825000 (Kapitał i Zysk razem)
Zysk do kapit. doliczony	7.044776	
Inne bierniki	44.711808	75.982200
	1.846.191442	1.679.466675

ST[illegible]ÓW OBIEGOWYCH PRUSKICH.

Bank pruski i 9 prywatnych [w Berlinie, Wrocławiu, Gdańsku, Kolonji, Krolewcu, Magdeburgu, Poznaniu, Szczecinie i Zgorzelcu (Görlitz)] w d. 1 listopada 1867 r.

CZYNNIKI:	*Bank pruski*	*9 banków prywatnych*	*razem*
	t a	l a r	ó w
Fundusz metaliczny...........	84.932000	3.150425	=88.082425
Bilety kasowe i obce	1.937000	2.533809	4.470809
Portfel	70.240000	16.861353	81.101353
Lombard (poż. na zastaw)	15.747000	5.031893	20.778893
Rozmaite czynniki............	16.563000	2.428787	18.991787
BIERNIKI (główne):			
Bilety w obiegu	134.219000	8.540175	142.759175
Składy (depozyty)	19.849000	4.216975	24.065975
Rachunki bieżące i in.........	5.514000	5.879645	11.393645

Fundusz metaliczny pokrywa sumę obiegających biletów:

Banku pruskiego........... na 64%
9-u banków prywatnych .... „ 37%
wszystkich 10-u bankow .... „ $61\frac{2}{3}$%

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— **Stanowisko pracy w rozwoju społecznym** p. **Jana Hempla**, — Warszawa u Sennewalda 1868.

Pod tym tytułem, zapowiadającym pracę treści ekonomicznéj, znajdujemy rosprawę teologiczną; dlatego pozostawiając bliższe jéj ocenienie Przeglądowi Katolickiemu, zaznaczamy tylko niezgodność tytułu z treścią i zupełny brak charakteru ekonomicznego. Jestto poprostu kazanie w podniosłym tonie, mieszczące w sobie kilka oklepanek, jak np. że żadna praca nie hańbi, że trzeba się brać do rzemiosła, przemysłu, handlu i t. p.; że najlepszemi ku temu środkami są: a) specjalne zakłady naukowe; b) pomoce udzielane niezamożnéj uczącéj się młodzieży; c) poparcie opinji publicznéj kraju. Poczciwe te *desiderata*, rostopione w powodzi teologicznych wywodów, nie są zdolne kwestji pracy rozwiązać lub wyjaśnić, ani na krok posunąć, ani jéj stanowiska w rozwoju społecznym oznaczyć.

— **Czarna ludność Nowego-Jorku.** Na 10.000 murzynów w N.-Jorku (w r. 1850 było 16 tysięcy), znajduje się: 20 duchownych, 20 lekarzy i aptekarzy, 50 nauczycieli, 25 muzyków, 2 notarjuszów, 1 adwokat, 1 poeta, 30 krawców, 20 szewców, 500 woźniców, 2.300 kucharzy i lokajów, 400 malarzy pokojowych, 90 traktjerników i szynkarzy, 500 praczek, 100 mamek, 20 wróżek, 250 złodziei, 13 posiadających majątek > 40.000 dolarów. Murzyni liczą tam 7 szkół i 2 gazety, — 82 małżeństwa mieszane z białymi; słyną jako najlepsi woźnice i kucharze.

W drukarni Gazety Polskiéj.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.